Euroopan parlamentti
2024-2029

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P10_TA(2026)0024

Liettuan yleisradioyhtiön valtausyritys ja uhka demokratialle Liettuassa

Euroopan parlamentin päätöslauselma 22. tammikuuta 2026 Liettuan yleisradioyhtiön valtausyrityksestä ja uhkasta demokratialle Liettuassa (2026/2568(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 ja 7 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 ja 258 artiklan,

– ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 11 artiklan,

– ottaa huomioon mediapalvelujen yhteisestä kehyksestä sisämarkkinoilla ja direktiivin 2010/13/EU muuttamisesta 11. huhtikuuta 2024 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1083[1] (eurooppalainen medianvapaussäädös) ja erityisesti sen 5 ja 21 artiklan,

– ottaa huomioon tiedotusvälineiden vapautta koskevan Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön,

– ottaa huomioon pöytäkirjan N:o 29 jäsenvaltioiden julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta[2],

– ottaa huomioon kansallisen yleisradioyhtiön perustuslailliseen asemaan ja riippumattomuuteen liittyvän Liettuan tasavallan perustuslakituomioistuimen oikeuskäytännön, erityisesti sen

---

1 EUVL L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

2 EUVL C 326, 26.10.2012, s. 312, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/pro_29/oj.

21. joulukuuta 2006, 16. toukokuuta 2019 ja 3. marraskuuta 2020 antamat tuomiot,

– ottaa huomioon Demokratiaa oikeusteitse -komission (Venetsian komissio) päivitetyn oikeusvaltioperiaatteen tarkistuslistan ja Euroopan unionin oikeusvaltiovälineistön,

– ottaa huomioon Liettuan lainsäädännön viimeaikaisen kehityksen, joka vaikuttaa kansallisen yleisradioyhtiön rahoitusmalliin ja jolla pyritään yksinkertaistamaan sen pääjohtajan erottamismenettelyjä,

– ottaa huomioon komission vuotuiset oikeusvaltiokertomukset ja erityisesti sen vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksen, etenkin Liettuan oikeusvaltiotilannetta koskevan maakohtaisen luvun (SWD(2025)0915),

– ottaa huomioon työjärjestyksen 136 artiklan 2 ja 4 kohdan,

A. ottaa huomioon, että vapaat, riippumattomat ja moniarvoiset tiedotusvälineet ovat yksi demokratian, oikeusvaltion ja perusoikeuksien suojelun keskeisistä pilareista EU:ssa; toteaa, että kansallisten yleisradioyhtiöiden heikentäminen horjuttaa tiedotusvälineiden vapautta koskevia normeja aikana, jona disinformaatio, ulkomainen sekaantuminen ja poliittinen polarisaatio lisääntyvät;

B. ottaa huomioon, että julkisen palvelun medioilla on keskeinen rooli puolueettoman tiedon saatavuuden varmistamisessa, moniarvoisuuden turvaamisessa, vallanpitäjien valvonnassa, viranomaisten saattamisessa vastuuseen, disinformaation torjunnassa ja tietoon perustuvan demokraattisen osallistumisen mahdollistamisessa; katsoo, että nämä tehtävät voidaan hoitaa tehokkaasti vain, jos yleisradiotoiminnan institutionaalinen ja toimituksellinen riippumattomuus taataan kaikilta osin;

C. toteaa, että julkisen palvelun medioihin vaikuttavat uudistukset olisi toteutettava avoimella ja osallistavalla tavalla asianomaisia sidosryhmiä, kuten toimittajia, kansalaisyhteiskuntaa ja media-alan asiantuntijoita, kuullen ja EU:n lainsäädännön mukaisesti;

D. ottaa huomioon, että julkisen palvelun medioilla on erityinen rooli mediapalvelujen sisämarkkinoilla, sillä ne varmistavat, että kansalaisilla ja yrityksillä on pääsy monipuoliseen sisältötarjontaan, mukaan lukien laadukas tieto ja puolueeton ja tasapuolinen uutisointi, ja ne ovatkin keskeisen tärkeässä asemassa sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan perusoikeuden vaalimisen kannalta, koska niiden avulla ihmiset voivat hakea ja saada monipuolista tietoa, sekä demokratian, kulttuurisen monimuotoisuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden arvojen edistämisen kannalta;

E. ottaa huomioon, että julkisen palvelun medioiden riippumaton toiminta edellyttää vahvoja kansallisia oikeudellisia takeita, jotta voidaan suojella niiden toimituksellista ja institutionaalista riippumattomuutta ja varmistaa monipuolisten tietojen ja mielipiteiden tarjonta puolueettomalla tavalla; ottaa huomioon, että eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 3 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on kunnioitettava kansalaisten oikeutta päästä moniarvoiseen toimituksellisesti riippumattomaan mediasisältöön, jotta edistetään vapaata ja demokraattista keskustelua; ottaa huomioon, että eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 5 artiklassa sovelletaan näitä periaatteita säätämällä sitovista suojatoimista, jotka koskevat avoimia ja puolueettomia menettelyjä julkisen palvelun medioiden johtajien tai johtokunnan jäsenten nimittämiseksi ja erottamiseksi, mukaan lukien säännökset, joilla varmistetaan, että ennenaikainen erottaminen on poikkeuksellista, että se on asianmukaisesti perusteltu ja että siitä ilmoitetaan etukäteen ja siihen voidaan hakea muutosta tuomioistuimessa; ottaa huomioon, että eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 5 artiklan 3 kohdassa jäsenvaltiot velvoitetaan varmistamaan, että ”julkisen palvelun medioiden rahoitusmenettelyt perustuvat avoimiin ja puolueettomiin kriteereihin, jotka vahvistetaan etukäteen” ja että niiden avulla tarjotaan riittävät, kestävät ja ennakoitavissa olevat taloudelliset resurssit, jotka vastaavat niiden julkisen palvelun tehtävää ja turvaavat niiden toimituksellisen riippumattomuuden; ottaa huomioon, että eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 21 artiklan mukaan kaikkien kansallisten lainsäädännöllisten, sääntely- tai hallinnollisten toimenpiteiden, jotka ovat omiaan vaikuttamaan tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja toimitukselliseen riippumattomuuteen, on oltava asianmukaisesti perusteltuja ja oikeasuhteisia;

F. ottaa huomioon, että komission puheenjohtaja korosti vuonna 2025 pitämässään puheessa unionin tilasta, että perinteisten ja riippumattomien tiedotusvälineiden väheneminen joissakin EU:n osissa on luonut uutispimentoon jääneitä alueita, joilla disinformaatio kukoistaa, mikä aiheuttaa vakavan riskin demokratialle; panee merkille puheenjohtajan korostaneen, että riippumattomat tiedotusvälineet ovat olennaisen tärkeitä vallanpitäjien saattamiseksi vastuuseen ja korruption ehkäisemiseksi ja että tiedotusvälineiden ottaminen hallintaan on usein ensimmäinen askel autoritaarisissa pyrkimyksissä, sillä se mahdollistaa demokratian taantumisen ja korruption ilman julkista valvontaa;

G. ottaa huomioon, että useissa jäsenvaltioissa ja eri puolilla maailmaa saadut kokemukset osoittavat, että yritykset ottaa hallintaan julkisen palvelun medioita voivat olla yksi ensimmäisistä askelista kohti laajempaa demokratian taantumista;

H. ottaa huomioon, että Liettuan tasavallan perustuslain mukaan kansallisella yleisradioyhtiöllä on erityinen yleisen edun mukainen tehtävä varmistaa, että yhteiskunnassa saa asianmukaista tietoa

kansallisella tasolla tavalla, joka edistää perustuslaillisia ja yhteisiä inhimillisiä arvoja; ottaa huomioon, että Liettuan tasavallan perustuslain mukaan kansallisen yleisradioyhtiön toiminnan on perustuslaissa sille uskottua tehtävää suorittaessaan nojattava moniarvoisen demokratian, objektiivisuuden, puolueettomuuden ja ihmisarvon kunnioittamisen sekä perusoikeuksien, myös vakaumuksen- ja ilmaisunvapauden, periaatteisiin;

I. ottaa huomioon, että Liettuan tasavallan perustuslakituomioistuin on katsonut, että kansallisen yleisradioyhtiön perustuslailliseen tehtävään liittyy ajatus sen riippumattomuudesta ja että valvontamallien on aina oltava yhteensopivia lähetystoiminnan harjoittajan riippumattomuuden kanssa eivätkä ne saa merkitä sensuuria tai poliittista vaikuttamista;

J. ottaa huomioon, että Liettuan vuoden 2024 parlamenttivaalien jälkeen muodostettiin hallituskoalitio, johon kuuluu äärioikeistolainen populistinen puolue Nemunasin aamunkoitto; ottaa huomioon, että Liettuan tasavallan perustuslakituomioistuin katsoi 25. huhtikuuta 2024, että kyseisen puolueen johtaja oli toiminut räikeästi perustuslain vastaisesti ja rikkonut perustuslaillista valaa antamalla antisemitistisiä ja vihaa lietsovia lausuntoja; toteaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvisti nämä havainnot myöhemmin; ottaa huomioon, että hallituskoalitio tai Nemunasin aamunkoitto -puolue eivät ole kumpikaan sanoutuneet irti näistä toimista; ottaa huomioon, että Nemunasin aamunkoitto -puolueen johtajalla on edelleen merkittävä rooli valtaapitävän enemmistön keskuudessa ja hän edistää yhä aktiivisesti Liettuan yleisradioyhtiöön (LRT) kohdistettua kampanjaa;

K. ottaa huomioon, että Liettuan tämän hallituskoalition pääministeri joutui eroamaan heinäkuussa 2025 tutkivien journalistien havaintojen ja muun muassa LRT:n uutisoinnin vuoksi, sillä havainnot herättivät vakavaa huolta hänen mahdollisesta sekaantumisestaan korruptoituneisiin käytäntöihin; toteaa, että LRT:n rahoitukseen ja hallintoon vaikuttavat lainsäädäntöaloitteet aiheuttivat myöhemmin vuonna 2025 kansallisia ja kansainvälisiä huolenaiheita, jotka liittyivät tiedotusvälineiden vapauteen ja institutionaaliseen riippumattomuuteen;

L. ottaa huomioon, että Liettuan valtiontalouden tarkastusvirastolle annettiin parlamentin hallitsevan enemmistön jäsenten aloitteesta tehtäväksi suorittaa LRT:n kattava tuloksellisuuden tarkastus, jossa arvioidaan sen toimintaa vuosina 2021–2024 taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden kannalta; ottaa huomioon, että valtiontalouden tarkastusvirasto totesi päätelmissään, että suurin osa LRT:n strategisista ja operatiivisista tulosindikaattoreista oli saavutettu vähintään 90-prosenttisesti ja että sen varainhoito ja julkisten varojen käyttö olivat moitteettomia ja hyvin perusteltuja, mutta että oli tarpeen tarkastella joitakin näkökohtia, kuten julkisia hankintoja ja henkilöstön palvelukseenottomenettelyjä; ottaa

huomioon, että tarkastuksen tarkoituksena oli parantaa edelleen sisäisiä prosesseja, eikä siinä suositeltu muutoksia LRT:n rahoitusmalliin, hallintorakenteeseen tai johtoon tai kehotettu ryhtymään minkäänlaisiin poliittisiin tai institutionaalisiin toimiin tässä yhteydessä; panee merkille, että valtiontalouden tarkastusviraston julkistettua havaintonsa seurasi kuitenkin muita toimia, kuten se, että samoja asioita tarkastettiin moneen kertaan, muita valtion elimiä pyydettiin todentamaan LRT:n toiminta ja LRT:n johtoa vastaan hyökättiin toistuvasti julkisuudessa; ottaa huomioon, että jotkin tiedotusvälineet ja toimittajajärjestöt ovat varoittaneet, että tarkastushavaintoja on vääristelty julkisuudessa ja käytetty poliittisessa keskustelussa valikoivasti; katsoo, että tarkastussuosituksilla tai muilla väitteillä ei voida perustella Liettuan perustuslain ja eurooppalaisen medianvapaussäädöksen vastaisia lainsäädäntötoimia;

M. ottaa huomioon, että Liettuan parlamentti hyväksyi 27. marraskuuta 2025 muutoksia Liettuan yleisradioyhtiötä koskevaan lakiin jäädyttäen näin LRT:n määrärahat vuosiksi 2026–2028 vuoden 2025 tasolle eli 79,6 miljoonaan euroon ja leikaten sen tulevaa osuutta verotuloista, mistä on seurauksena julkisen rahoituksen rakenteellinen väheneminen pitkällä aikavälillä; ottaa huomioon, että nämä muutokset esitettiin juuri ennen niiden hyväksymistä ja ne hyväksyttiin uuden varainhoitovuoden kynnyksellä ja ilman asianmukaista käsittelyä, mikä herätti tiedotusvälineiden vapautta puolustavien keskuudessa vakavaa huolta oikeusvarmuudesta, perustelluista odotuksista ja oikeusvaltioperiaatteeseen erottamattomasti kuuluvan vacatio legis- periaatteen noudattamisesta;

N. ottaa huomioon, että tämän jälkeen esitettiin lakiluonnoksia, joilla heikennettiin LRT:n pääjohtajan ennenaikaisen erottamisen suojaa, jos LRT:n hallitus tekee päätöksen erottamisesta, ja ottaa huomioon, että hallituksen jäsenistä kaksi kolmasosaa (8 jäsentä 12:sta) on poliittisten päättäjien eli Liettuan presidentin ja parlamentin nimittämiä ja että heistä kumpikin nimittää neljä jäsentä; ottaa huomioon, että kyseisissä lakiluonnoksissa ehdotetaan määräenemmistövaatimuksen korvaamista yksinkertaisella enemmistöllä, joka riittäisi pääjohtajan erottamiseksi, yleistä etua koskevan perustelun vaatimuksen poistamista ja salaisen äänestyksen käyttöönottamista LRT:n hallituksessa;

O. ottaa huomioon, että nämä lainsäädäntöaloitteet otettiin käyttöön ja niitä edistettiin nopeutetuissa menettelyissä ilman objektiivisesti perusteltuja poikkeuksellisia olosuhteita, mikä heikentää avoimuutta, osallistavuutta ja sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan merkityksellistä osallistumista ja mikä ei täytä vastuullista hallintoa koskevia EU:n ja perustuslaillisia normeja; ottaa huomioon, että Euroopan neuvosto, Euroopan yleisradioliitto, kansainväliset toimittajajärjestöt, Liettuan parlamentin oikeudellinen osasto, Liettuan kansallinen Unesco-toimikunta ja Euroopan turvallisuus- ja

yhteistyöjärjestön (Etyj) mediavaltuutettu ovat kaikki varoittaneet, että nämä toimenpiteet lisäävät merkittävästi LRT:n alttiutta poliittiselle painostukselle; ottaa huomioon, että kansallinen korruptiontorjuntaviranomainen eli Liettuan tasavallan erityistutkintavirasto havaitsi ehdotettuja lainsäädäntömuutoksia koskevassa arviossaan korruptioon liittyviä riskejä ja totesi, että salaisen äänestyksen käyttöönotto LRT:n pääjohtajan erottamisessa voi olla ristiriidassa avoimuuden ja julkisen vastuuvelvollisuuden periaatteiden kanssa, jotka ovat demokraattisen hallinnon ja oikeusvaltion olennaisia osatekijöitä;

P. ottaa huomioon, että ehdotetut muutokset näyttävät kohdistuvan LRT:n nykyiseen pääjohtajaan, mikä käy ilmi lainsäädäntöprosessin aikana annetuista julkisista lausunnoista, joissa tuodaan esiin tyytymättömyys pääjohtajan suoriutumiseen ja ilmaistaan nimenomaisesti aikomus sallia hänen erottamisensa tehtävästään; ottaa huomioon, että tiettyyn henkilöön kohdistettu lainsäädäntö (ad personam eli henkilökohtaista etua edistävä lainsäädäntö) on ristiriidassa oikeusvaltioperiaatteen kanssa, mukaan lukien oikeusvarmuus, lakien yleisluontoisuus ja mielivaltaisen vallankäytön kielto;

Q. ottaa huomioon, että LRT:n henkilöstö ryhtyi lakkoon 9. joulukuuta 2025 vastustaakseen näitä muutoksia, joiden he varoittavat tekevän tyhjiksi LRT:n riippumattomuutta suojaavat takeet; ottaa huomioon, että yritykset vallata LRT sai kymmenet tuhannet kansalaiset liikkeelle ja osoittamaan mieltään Vilnassa 9. joulukuuta 2025 ja 16.–18. joulukuuta 2025 ja yli 140 000 kansalaista allekirjoitti lainsäädäntöaloitteita vastustavan julkisen vetoomuksen, mikä osoittaa laajaa yhteiskunnallista huolta tiedotusvälineiden vapaudesta ja demokraattisista normeista Liettuassa;

R. katsoo, että Euroopan parlamentilla on velvollisuus osoittaa solidaarisuutta kansalaisyhteiskunnalle, joka puolustaa demokraattisia arvoja, kuten sananvapautta, tiedotusvälineiden vapautta ja kokoontumisvapautta, ja että sen on toimittava päättäväisesti, kun EU:ssa ilmenee demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja tiedotusvälineiden vapauteen kohdistuvia järjestelmäriskejä;

S. ottaa huomioon, että nopeutettujen lainsäädäntöaloitteiden keskeyttämisen jälkeen perustettiin parlamentaarinen työryhmä tarkastelemaan LRT:n hallintomallia; toteaa, että toimittajien ammattijärjestö ja LRT:n toimittajien aloiteryhmä ovat kieltäytyneet osallistumasta työryhmään vedoten siihen, ettei vuoropuhelua juurikaan ole, kutsujen lähettämiseen vain tietyille tahoille ja lausuntoihin, joiden mukaan työryhmä keskustelisi jälleen jo aiemmin vastustusta kohdanneista muutoksista; toteaa kyseisten järjestöjen varoittaneen, että tällaisen prosessin vaarana on, että väitetyn kuulemisen varjolla oikeutetaan poliittinen sekaantuminen ja

mahdollistetaan uudet yritykset harjoittaa epäsuoraa sensuuria ja heikentää toimituksellisen riippumattomuuden suojaa;

T. ottaa huomioon, että LRT:n hallintoon vaikuttavien ajankohtaisten lainsäädäntöaloitteiden yhteydessä LRT:tä arvosteltiin siitä, että se käytti lähetysaikaa ja resursseja sananvapauden puolesta järjestettyihin toimittajien mielenilmauksiin, mukaan lukien minuutin hiljaisen hetken pitäminen lähetyksessä; ottaa huomioon, että tällaiset lausunnot saattavat osaltaan lisätä poliittista painostusta ja niillä voi olla lannistava vaikutus toimitukselliseen riippumattomuuteen;

U. ottaa huomioon, että Euroopan neuvoston foorumi journalismin suojelun ja toimittajien turvallisuuden edistämiseksi on todennut, että Liettuan julkisen palvelun medioille osoittaman BKT-perusteisen rahoituksen määrä on jo EU:n alhaisimpia, ja että LRT on varoittanut, että pitkään jatkuvat taloudelliset rajoitteet vaikeuttaisivat sen lakisääteistä roolia maan ensisijaisena kriisi- ja hätäviestimenä ja myös sen kykyä jatkaa lähetystoimintaa keskeytyksettä kansallisissa hätätilanteissa;

V. toteaa, että komissio antoi vuoden 2025 oikeusvaltiokertomuksessaan Liettualle maakohtaisia suosituksia, joissa sitä kehotettiin jatkamaan toimia julkisen palvelun medioiden riippumattomuuden, vakaan rahoituksen ja avoimen hallinnon vahvistamiseksi ja antamaan takeita poliittista vaikuttamista vastaan nimittämis- ja erottamismenettelyissä;

W. ottaa huomioon, että LRT pyysi Euroopan neuvoston Venetsian komissiota antamaan kiireellisen lausunnon suunnitelluista muutoksista; ottaa huomioon, että Venetsian komissio on päättänyt laatia asiaankuuluvista lainsäädäntömuutoksista kiireellisen lausunnon, jossa korostetaan tilanteen vakavuutta; ottaa huomioon, että Venetsian komissio vieraili Liettuassa 19. ja 20. tammikuuta arvioidakseen tilannetta;

1. tunnustaa julkisten medioiden ja erityisesti kansallisten julkisen palvelun medioiden keskeisen roolin SEU 2 artiklassa vahvistettujen arvojen vaalimisessa ja edistämisessä sekä disinformaation, propagandan ja muiden tiedonmanipuloinnin muotojen torjunnassa ja siten moniarvoisen demokratian turvaamisessa; korostaa, että riippumattomat ja luotettavat tiedotusvälineet ovat välttämättömiä demokraattisen vastuuvelvollisuuden kannalta, koska niiden avulla kansalaiset voivat valvoa valtaapitäviä tahoja ja havaita korruption ja virka-aseman väärinkäytön; korostaa, että heikentämällä riippumattomia mediaekosysteemejä heikennetään myös merkittävästi demokraattista vastuuvelvollisuutta, edistetään disinformaatiota ja korruptiota ja rapautetaan kansalaisten mahdollisuutta saattaa vallassa olevat vastuuseen;

2. toteaa, että yritykset polarisoida yhteiskuntaa, heikentää luottamusta demokraattisiin instituutioihin ja horjuttaa riippumattomia mediaekosysteemejä palvelevat Venäjän federaation ja muiden vihamielisten tahojen EU:ta ja sen jäsenvaltioita vastaan käymän hybridisodankäynnin tavoitteita ja että kyseisellä sodankäynnillä pyritään heikentämään demokratioiden selviytymiskykyä; korostaa, että vahva ja riippumaton yleisradiotoiminta on keskeinen puolustuslinja tällaista vihamielistä sekaantumista vastaan;

3. kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita tunnustamaan tutkivan journalismin demokratioiden selviytymiskyvyn keskeiseksi osatekijäksi ja varmistamaan, että julkisen palvelun mediat pystyvät rakenteellisesti ja taloudellisesti tukemaan tutkivaa journalismia, myös pitkän aikavälin tutkimuksia ja resurssi-intensiivisiä tutkimuksia, ja että toimittajia suojellaan kaikenlaisilta heidän ammatillisten tehtäviensä lailliseen hoitamiseen liittyvältä suoralta tai välilliseltä poliittiselta painostukselta, pelottelulta tai kostotoimilta;

4. ilmaisee täyden solidaarisuutensa liettualaisia toimittajia, LRT:tä ja kansalaisyhteiskunnan toimijoita kohtaan, jotka puolustavat tiedotusvälineiden vapautta, johon sisältyy myös LRT:n institutionaalinen ja toimituksellinen riippumattomuus;

5. tuomitsee kaikki yritykset heikentää LRT:n riippumattomuutta, mukaan lukien lainsäädännölliset ja hallinnolliset toimenpiteet ja poliittiset painostustoimet, joilla pyritään ulottamaan poliittinen valvonta LRT:hen;

6. katsoo, että LRT:n rahoituksen jäädyttämisessä ja vähentämisessä ilman, että siihen on objektiivista taloudellista tarvetta, on kyse poliittisesta painostuksesta, joka on ristiriidassa perustuslaillisten takeiden ja eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 5 artiklan 3 kohdan kanssa;

7. katsoo, että ehdotetut muutokset, joilla heikennetään LRT:n pääjohtajan ennenaikaisen erottamisen suojaa, saattavat mahdollistaa mielivaltaisen poliittisen vaikuttamisen ja ovat ristiriidassa sekä perustuslaillisten takeiden että julkisen palvelun medioiden riippumattomuutta koskevien EU:n normien kanssa, mukaan lukien eurooppalaisen medianvapaussäädöksen 5 artiklan 2 kohta;

8. tuomitsee jyrkästi kaikenlaisen henkilökohtaista etua edistävän lainsäädännön ja muistuttaa, että lait, jotka on suunniteltu tiettyjä yksityishenkilöjä vastaan heidän ammatillisen toimintansa riippumattoman harjoittamisen estämiseksi, ovat ristiriidassa moniarvoisen demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden kanssa;

9. korostaa, että nopeutettujen lainsäädäntömenettelyjen käytölle näiden lainsäädäntömuutosten kohdalla ei ole objektiivisia ja perustuslaillisia perusteita ja että nopeutetut menettelyt eivät takaa

avoimuutta, osallistavuutta ja keskeisten sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan merkityksellistä osallistumista eivätkä ne täytä vaatimuksia avoimesta, vastuullisesta, osallistavasta ja demokraattisesta lainsäädäntömenettelystä, joka on olennainen osa oikeusvaltioperiaatetta ja lainsäädäntöprosessin parhaita eurooppalaisia käytäntöjä;

10. kehottaa painokkaasti Liettuan parlamenttia hylkäämään suunnitellut muutokset, mukaan lukien LRT:n pääjohtajan erottamiskynnyksen alentaminen, sen vaatimuksen poistaminen, että erottamisen olisi perustuttava objektiivisiin yleistä etua koskeviin näkökohtiin, ja salaisten äänestysten ottaminen käyttöön, ja varmistamaan, että mahdollisesti tarvittavat lainsäädäntömuutokset hyväksytään vasta sen jälkeen, kun Venetsian komissio on antanut lausuntonsa, ja että ne ovat eurooppalaisen medianvapaussäädöksen ja Venetsian komission sekä Etyjin mediavaltuutetun suositusten mukaisia;

11. kehottaa Liettuan parlamenttia ja hallitusta minimoimaan poliittisen vaikuttamisen LRT:n hallituksen muodostamiseen muun muassa vähentämällä poliittisten elinten nimittämille henkilöille jaettavien paikkojen määrää ja vahvistamalla asianmukaiset ammatilliset vaatimukset hallituksen jäsenille; kehottaa lisäksi Liettuan parlamenttia ja hallitusta pidättäytymään hyväksymisestä ja kumoamaan jo hyväksytyt lainsäädäntötoimet ja talousarviokehykset, jotka heikentävät LRT:n riippumattomuutta, ja varmistamaan sille eurooppalaisen medianvapaussäädöksen vaatimuksia vastaavan vakaan, ennustettavissa olevan ja asianmukaisen rahoituksen, ja toteaa, että tämä on tarpeen etenkin sellaisten toimien osalta, jotka rikkovat eurooppalaisen medianvapaussäännöksen 5 artiklaa, joka koskee julkisen palvelun medioiden johdon suojelemista poliittisiin syihin perustuvalta erottamiselta ja yleisradioyhtiön vakaan rahoituksen turvaamista;

12. vaatii komissiota seuraamaan tiedotusvälineiden vapauteen ja julkisen palvelun medioiden riippumattomuuteen liittyvää kehitystä Liettuassa, arvioimaan hyväksyttyjen ja suunniteltujen muutosten yhteensopivuuden eurooppalaisen medianvapaussäädöksen ja oikeusvaltioperiaatteen kanssa, ilmoittamaan tästä Liettuan viranomaisille ja käyttämään kaikkia välineitä, mukaan lukien rikkomusmenettelyt ja EU:n oikeusvaltiovälineistö, jos vaatimuksia ei noudateta;

13. kehottaa Liettuan viranomaisia lisäämään laajoja ja avoimia julkisen palvelun medioiden hallintoa ja rahoitusta koskevia kuulemisia kansalaisyhteiskunnan, media-alan ammattilaisten ja EU:n toimielinten kanssa; kehottaa puolueita tarkastelemaan huolellisesti LRT-lakiin ehdotettuja muutoksia ja varmistamaan, että kaikista tulevista lainsäädäntömuutoksista järjestetään julkinen kuuleminen, jossa kuullaan myös kotimaisia ja kansainvälisiä toimittajia, tiedotusvälineiden vapautta puolustavia järjestöjä ja LRT:n johtoa;

14. muistuttaa, että muista jäsenvaltioista ja eri puolilta maailmaa saadut kokemukset osoittavat, että yritykset ottaa julkisen palvelun medioita hallintaan ovat usein ensimmäinen vaihe laajemmassa demokratian taantumisessa, joka johtaa tiedotusvälineiden vapauden, oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja vaalien luotettavuuden rapautumiseen; panee erittäin huolestuneena merkille, että riippumatonta journalismia ja demokraattista valvontaa heikentämään pyrkivät äärioikeistolaiset toimijat kohdistavat yhä enemmän poliittisia ja ideologisia hyökkäyksiä, mustamaalauskampanjoita ja pelottelua julkisen palvelun medioihin ja yleisradioyhtiöihin kaikkialla Euroopassa ja pyrkivät horjuttamaan niiden toimituksellista riippumattomuutta ja rahoituksen vakautta;

15. palauttaa mieliin yleisradioyhtiöiden tärkeän roolin tiedotusvälineiden moniarvoisuuden säilyttämisessä, kuten on tunnustettu perussopimusten pöytäkirjassa N:o 29; kehottaa jäsenvaltioita tarjoamaan asianmukaiset taloudelliset ja tekniset resurssit yleisradioyhtiöiden yhteiskunnallisen tehtävän hoitamiseksi ja yleisen edun palvelemiseksi; kehottaa jäsenvaltioita lisäksi takaamaan yleisradioyhtiöiden toimituksellisen riippumattomuuden suojelemalla niitä selvästi määriteltyjen sääntelykehysten avulla kaikenlaiselta hallituksen tasolta peräisin olevalta, poliittiselta ja kaupalliselta puuttumiselta, samalla kun varmistetaan kaikkien valtaa lähetystoiminta- ja televiestintäalalla käyttävien julkisten elinten ja toimijoiden täysi hallinnollinen itsenäisyys ja riippumattomuus;

16. korostaa, että julkisen palvelun medioiden riippumattomuuden turvaaminen on unionin yhteinen vastuu ja olennainen edellytys EU:n uskottavuudelle demokratiaan, oikeusvaltioperiaatteeseen ja perusoikeuksiin perustuvana yhteisönä;

17. suhtautuu myönteisesti komission sitoumukseen vahvistaa tiedotusvälineiden resilienssiä kaikkialla EU:ssa muun muassa lisäämällä rahoitusta ja kohdennettua tukea riippumattomille, paikallisille ja julkisen palvelun medioille; korostaa, että tällainen tuki on olennaisen tärkeää demokratian taantumisen estämiseksi ja tietoon perustuvan kansalaisvaikuttamisen turvaamiseksi;

18. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman komissiolle, neuvostolle, Liettuan parlamentille, Liettuan tasavallan presidentille ja hallitukselle ja Euroopan neuvostolle.